

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
KIRGIZ CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI
SAYIN KURMANBEK BAKİEV İLE
ÖĞLE YEMEĞİ KONUŞMASI

06 EYLÜL 2006
ÇIRAĞAN SARAYI

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Bakanlar,değerli konuklar,

TÜSİAD olarak sizi ağırlamaktan onur duyuyoruz. Türkiye-Kırgızistan ikili ilişkilerin değinmeden önce size kısaca TÜSİAD hakkında bilgi sunmak istiyorum.

TÜSİAD 1971 yılında 17 işadamı tarafından “hür teşebbüs fikrini savunup, yaygınlaştırmak” amacıyla kurulmuştur. TÜSİAD’ın kurulduğu yıllarda Türkiye’de karma bir ekonomik sistemde ithal ikameci kalkınma politikaları uygulanmakta idi. İşadamlarının ekonomik ve sosyal konulardaki ilgi ve etkinliklerini bir çatı altında toplayan TÜSİAD, dışa açılmamış, korumacı bir ekonomik sistemden, daha liberal bir ekonomik düzene geçişin savunuculuğunu üstlenmiştir. Kurulduğu günden itibaren ülke sorunlarına ağırlığını koyan TÜSİAD, yeni kavramların tartışmaya açılmasına öncülük etmiştir.

Türkiye’nin serbest piyasa ekonomisine geçiş sürecinde ciddi bir sınav veren TÜSİAD, piyasa ekonomisinin ilkelerinin yerleştirilmesine, ekonomik şeffaflık ve diyalog ortamının oluşturulmasına yönelik bilimsel inceleme, araştırma ve önerileriyle ağırlığını hissettirmiştir. Türkiye’de piyasa ekonomisinin ilkeleri yerleşmeye başladıkça TÜSİAD’ın ilgi alanı, siyasal ve hukuksal yapı, uluslararası entegrasyon, teknolojik gelişme vb. alanları da içine alacak şekilde genişlemiştir. Zaman içinde TÜSİAD’ın sadece bir meslek örgütü olmadığı, Batı’da benzerleri çokça görülen demokratik bir gönüllü kuruluş olduğu kabul edilmiştir.

1988 yılında Avrupa Sanayicileri ve İşverenleri Konfederasyonu UNICE’ye üye olmuştur. UNICE, AB Komisyonu nezdinde resmi olarak sosyal muhatap kabul edilmektedir.

1999 yılında OECD nezdinde Ekonomi ve Sanayi Danışma Komitesi BIAC’a üye olmuştur. BIAC, OECD nezdinde resmi olarak iş ve sanayi dünyasını temsil etmektedir.

2002 yılında da Akdeniz İşverenleri Konfederasyonu Birliği UMCE’nin kurucu üyelerinden biri olmuştur ve şu anda dönem başkanlığını yürütmektedir.

Küreselleşen dünyada TÜSİAD, dünyanın siyasi ve ekonomik merkezlerinde fiziksel ve etkin bir varlık göstermektedir. AB ve UNICE nezdinde Türk özel sektörünü temsil etmek üzere Brüksel Temsilciliği 1996 yılında; uluslararası kuruluşlar ve ABD Kongresi ve Yönetimi, iş çevreleri, basın ve düşünce kuruluşları nezdinde TÜSİAD’ı temsil etmek üzere Washington, D.C. Temsilciliği 1998 yılında kurulmuştur. AB’nin merkezi ülkeleri olan Almanya ve Fransa’nın başkentlerinde de 2002 yılından itibaren ofisler açılmıştır.

Ayrıca, Hükümet ve bürokrasi ile ilişkilerin daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesi için, TÜSİAD 2000 yılında başkent Ankara’da da bir temsilcilik açmıştır.

Türkiye’nin önde gelen sivil toplum örgütlerinden biri olan TÜSİAD, Türkiye ekonomisinin önemli bir bölümünü temsil etmektedir. TÜSİAD’ın Türkiye’nin başlıca endüstri ve hizmet kuruluşlarının sahip ve yöneticilerinden oluşan, 550 üyesi vardır. Temsil edilen şirket sayısı 2000 civarındadır. TÜSİAD üyelerinin temsil ettiği kuruluşlar, Türkiye’de, ilgili alanlarda (imalat, sanayi, bankacılık, inşaat ve çeşitli hizmet sektörlerinde) yaratılan toplam katma değer % 40’tan fazlasını ve ihracatın % 35’ten fazlasını gerçekleştirmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Türkiye, 1991 yılında bağımsızlığını ilan eden Kırgızistan'ı tanıyan ve büyükelçilik açan ilk ülkedir. Dost ve kardeş iki ülke olan Türkiye ve Kırgızistan arasında o dönemden bu yana devam eden sıcak ilişkiler Türk iş çevrelerinin bu ülkedeki başarılı çalışmaları ile pekişmektedir.

Kırgızistan'daki Türk yatırımları otelcilik, gıda ve içecek üretimi, bankacılık, mobilya, çay paketleme, plastik, eğitim ve inşaat malzemeleri üretimi gibi çok çeşitli alanlarda mevcuttur.

Müteahhitlik hizmetleri Türk firmalarının Kırgızistan'da varlıklarını hissettirdikleri bir diğer önemli sektördür. 2004 yılı sonu itibarı ile Kırgızistan'da 13 Türk müteahhitlik firması yaklaşık 350 milyon dolar değerinde 21 proje tamamlamışlardır.

2005 yılı itibarı ile Türkiye-Kırgızistan arasındaki ticaret hacmi 102,5 milyon doları geçerek, Kırgızistan'ın bağımsızlığından beri ilk kez 100 milyon dolar sınırını geçmiştir. 2006 yılının ilk yarısına ait rakamlar da umut vericidir. Zira, bu yılın ilk yarısında iki ülke arasındaki toplam ticaret hacmi 65 milyon doları bularak, 2005 yılının aynı dönemine ait 39 milyon dolarlık rakamı neredeyse ikiye katlamıştır. İki ülke arasındaki ticaret hacminin yakın bir gelecekte hedeflenen 250 milyon dolarlık rakama ulaşması hayal değildir.

Orta Asya devletleri arasında piyasa ekonomisine geçiş açısından en liberal ekonomik reformları uygulayan ve 1998 yılından beri Dünya Ticaret Örgütü üyesi olan Kırgızistan ile ekonomik ilişkilerimizde, bu ülkede yaşanan sistem değişikliği ve eski Sovyet sisteminden kaynaklanan mevzuat eksikliği, bankacılık sisteminin yetersiz olması, gümrük teşkilatının düzensiz olması, firmaların denetiminde yetki kargaşası bulunması gibi hususlar ülkemizin Kırgızistan'a ihracatında önemli sorunların yaşanmasına neden olmaktadır. Kırgızistan'da değişik isimler altında çok çeşitli vergiler alınması, vergi kontrollerinin bir çatı altında toplanmamış olması ise yaşanan başka bir sorundur. Uzun süreli vize uygulamalarında da zaman zaman sıkıntılar yaşanmaktadır.

Kırgızistan'ın yatırımcılar için en ilgi çekici yönü, yatırım olanaklarının çeşitliliği ve insan kaynaklarının yeterliliğidir. Ülkede turizm altyapısı, haberleşme, enerji ve genel olarak sanayi sektörü yatırım yapılabilecek en avantajlı sektörlerdir. Zengin su kaynaklarından dolayı ucuz elektrik, düşük üretim maliyetleri ve liberal ticaret ortamı sayesinde Kırgızistan bölgenin üretim üssü olmak için en ideal ülkelerinden biridir. Kırgızistan'ın Şangay İşbirliği Örgütü'nün aktif bir üyesi olması ve bu örgütün 2007 yılı başkanlığını yürütecek olması da çok büyük bir Pazar olan komşu Çin'e ihracat konusunda avantajlar sağlayabilir.

Sayın Cumhurbaşkanı,

Günümüz dünyasında ekonomik ve siyasal istikrar birbirine bağlı iki kavramdır. Bir ülkenin ekonomik yapısının belli standartları yakalamış olmasının, o ülkenin siyasi istikrarına katkı sağlayacağını öngörebileceğimiz gibi, siyasette yakalanan istikrarın da makroekonomik performansa olumlu yansımaları olacağını göz ardı edemeyiz.

Aynı mantığı sürdüreceğ olursak, ikili ekonomik ilişkilerin özellikle karşılıklı ticaret ve yatırım alanında nicelik ve nitelik olarak zenginleşmesinin, iki ülke arasındaki siyasal ve diplomatik ilişkilerin de güçlenmesine ve her iki ülke halkı arasındaki kültürel alışverişin artmasına yol açacağını görebiliriz. Bu anlamda her iki ülkenin özel sektörlerini temsil eden örgütlere büyük görevler düşmektedir.

Bu anlayış doğrultusunda gerek ülke içi yatırım ortamının iyileştirilmesi gerekse ülkelerimiz ekonomik ilişkilerin daha ileri noktalara varması için Türkiye'nin deneyimlerinden bahsetmek istiyorum. Yatırım ortamının iyileştirilmesinde:

- Rekabetçi pazar ortamını geliştirmek için özelleştirmeye ve deregülasyona devam edilmesi,
- Eğitim ve öğretimin geliştirilerek özel sektörün ve kamunun ihtiyaçlarını karşılayacak düzeye getirilmesi,
- Araştırma ve geliştirme, yenilikçilik, teknolojiye yararlanma ve kalite standartlarının kullanımının yaygınlaştırılması,
- Lojistik, ulaştırma ve gümrük altyapısının iyileştirilmesi,
- Enerji sektörünün serbestleştirilmesine devam edilmesi,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim ve kullanımın artması
- Yatırımların önündeki idari engellerin azaltılması, lisanslama süreçlerinin, Ar-Ge projelerinin onaylanması işlemlerinin, yatırım arazisine erişim sıkıntılarının ve ithalattaki kısıtlamaların ele alınması,
- Yargı sürecinin etkinliğinin artırılması,
- İşgücü piyasasında, etkinliğin ve esnekliğin sağlanması,
- Kurumsal yönetişimin güçlendirilmesi,
- Sosyal güvenlik sisteminin dünya gerçeklerine uygun hale getirilmesi,
- Mali piyasaların derinliğinin, bu kapsamda özellikle KOBİ'lerin finansmana erişim olanaklarının artırılması,
- Sigortacılık sektörünü düzenleyici çerçevenin güçlendirilmesi ve menkul kıymet borsasının yaygınlaştırılması,
- Yatırım, tanıtım ve iletişim etkinliklerinin geliştirilmesi,
- Kayıt dışı ekonominin azaltılmasına yönelik çalışmalara devam edilmesi
- Kapsamlı vergi politikası reformlarının hızlandırılması,
- Başta yabancı yatırımcılar için çalışma izni süreçlerinin kolaylaştırılması olmak üzere yatırımların önündeki idari engellerin azaltılması,
- Yatırım tanıtım ajansının kurulması

gibi politikaların izlenmesi gerekmektedir. Yatırım ortamının iyileştirilmesinde sürekliliğinin sağlanması, yabancı yatırımların ülkeye çekilmesinde en önemli unsurdur. Bunun Türkiye için geçerli olduğu kadar Kırgızistan için de geçerli olduğu kanısındayım.

Sözlerime burada son verirken program hakkında kısa bir hatırlatma yapmak istiyorum. Yemek boyunca, burada bulunan Türk iş dünyasının değerli mensupları sırayla hem şirketleri hakkında bilgi aktaracak hem de Kırgızistan'daki yatırım ortamına ilişkin- varsa sorularını – sizlerle paylaşacak.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, ülkemize yaptığınız bu ziyaretin olumlu sonuçlar doğurmasını temenni ediyorum.